

Agnieszka Majewska-Kafarowska

ORCID 0000-0002-9673-6172

WPROWADZENIE

Prezentowany numer *Edukacji Dorosłych* jest numerem nietypowym, gdyż łączy w sobie dwa numery 2/2024 i 1/2025. Otaczający nas świat stawia wyzwania, z którymi i my, redakcja czasopisma, musimy się zmierzyć. I mierzymy się, wyrażając jednocześnie wdzięczność naszym Autorom i pokorę wobec Czytelników.

Współczesny świat przeżywa cichą rewolucję, wywołaną upowszechnianiem się dostępu do sztucznej inteligencji w postaci różnych narzędzi. Nie oznacza to wcale, że dotychczasowe problemy i kwestie dotyczące edukacji, rozwoju człowieka, uwarunkowań towarzyszących życiu, pracy, przestały być ważne i zeszły na dalszy plan. Człowiek i wszystko to, co ma na niego wpływ, nadal jest w centrum zainteresowania andragogów, pedagogów, filozofów i przedstawicieli innych dyscyplin nauki. Bez względu na to, czy w swych dociekaniaх korzystają oni ze wsparcia AI, czy nie. Samo określenie Artificial Intelligence, czy termin AI, zostały wprowadzone w 1956 r. w Dartmouth University przez Johna McCarthy'ego, który uważał, że „sztuczna inteligencja to nauka oraz inżynieria zajmująca się wytwarzaniem inteligentnych maszyn”¹. Natomiast dążenia człowieka do opracowania „maszyn naśladowujących określone elementy ludzkich i zwierzęcych zachowań ma długie dzieje. [...] Ludzi od wieków fascynowało konstruowanie automatów, maszyn naśladowujących jakiś aspekt życia”, o czym niezwykle ciekawie pisze John C. Lennox².

Prezentowany numer *Edukacji Dorosłych* zawiera teksty, które zachęcają do refleksji, zapraszają do podróży po rozmaitych problemach prezentowanych przez Autorów. I tak w dziale **Studia nad kondycją edukacji dorosłych** znajduje się tekst Sławomira Chrosta, w którym Autor podejmuje rozważania nad nową antropologią w cyberświecie. „Homo digitalis” ukazano jako wyzwanie dla edukacji. Jak pisze Autor: „aktualnie rozwijająca się rewolucja technologiczna i pojawienie

¹ J. McCarthy (2007). *What is Artificial Intelligence?* Pobrane z: www.formal.stanford.edu/jmc/whatisai.pdf (dostęp: 23.04.25).

² J.C. Lennox (2023). 2084. *Sztuczna inteligencja i przyszłość ludzkości*. Warszawa: Fundacja Pro-doteo, s. 16.

się cyberswiata stają się głównymi wyzwaniami dla wychowania i edukacji (szkoła i wychowanie „offline” w świecie „online”). To ważny głos o zmianach, których doświadczamy, a które wywołują wiele niepokojów i pytań o przyszłość.

W kolejnym dziale – **Współczesne konteksty edukacji dorosłych** – w tekście Karoliny Czerwiec prezentujemy rozważania poświęcone poglądom na temat płci i tożsamości płciowej. Ciało, tożsamość i ekspresja, jak zauważa Autorka, to trzy wymiary płci, od harmonii których zależy komfort człowieka. Celem artykułu jest scharakteryzowanie kluczowych zagadnień związanych z postrzeganiem płci i jej nietypowych przejawów.

W kolejnym artykule, w dziale **Poszukiwania badawcze andragogów**, Zuzanna Wojciechowska pisze o lasoterapii w życiu współczesnego człowieka dorosłego. Autorka prezentuje wyniki badań narracyjnych, które dotyczyły zróżnicowanych ścieżek doświadczenia lasoterapeutycznego, które może być skutecznym narzędziem wspierającym proces samorozwoju dorosłych, a także stanowić wartościowy komponent działań edukacyjnych i terapeutycznych.

W dziale **Obszary praktyki andragogicznej** znajdują się dwa teksty. Pierwszy z nich, autorstwa Kingi Lisowskiej i Majki Łojko, dotyczy cyfrowej edukacji seniorów. Autorki prezentują wyniki badania, którego celem było dokonanie naukowej analizy realizowanych metod, form i zakresu aktywności edukacyjnej podejmowanej przez Warmińsko-Mazurski Zakład Doskonalenia Zawodowego w latach 2023–2025 na rzecz rozwijania kompetencji cyfrowych i przeciwdziałania cyfrowej ekskluzji osób w wieku poprodukcyjnym oraz identyfikacja celów i zadań projektowych w pracy z seniorami.

Drugi tekst w tymże dziale, także dwóch Auterek, Agaty Pałki i Marii Tulisow, dotyka kwestii wynikających z migracji. Autorki przedstawiły wnioski z badań, które dotyczyły nauczania języka polskiego migrantek z Ukrainy. Ukazano trudności, z jakimi mierzą się nauczycielki uczące języka polskiego dorosłe migrantki przymusowe z Ukrainy, przebywające w Warszawie. Brak systemowego wsparcia oraz przygotowania do pracy z tą grupą prowadzi do poczucia przeciążenia i konieczności samodzielnego poszukiwania skutecznych strategii prowadzenia zajęć.

W prezentowanym numerze znajduje się też dział **Recenzje**, w którym prezentujemy dwie recenzje wartych uwagi publikacji dotyczących pracy nauczycielskiej. Irena Przybylska zaprezentowała książkę Agaty Radeckiej pt. *Uczenie (się) w ponowoczesności. Rola zawodowa nauczycieli i nauczycielek języka angielskiego specjalistycznego*, wydanej w 2024 roku. Tomasz Różański przygotował recenzję książki Ewy Wiśniewskiej pt. *Wybrane obszary i problemy w pracy dydaktycznej nauczycieli szkół wyższych*, wydanej w 2023 roku.

Zapraszamy do lektury prezentowanego wydania *Edukacji Dorosłych* z nadzieją, że stanie się ważną i inspirującą lekturą dla naszych Czytelników. Prezentowana tematyka w szerokim ujęciu dotyczy problemów współczesności

(transhumanizmu?), która ma różne oblicza i przynosi różne zadania dla człowieka, a może już transczłowieka³?

Bibliografia

- McCarthy J. (2007). *What is Artificial Intelligence?* Pobrane z: www.formal.stanford.edu/jmc/whatisai.pdf (dostęp: 23.04.25).
- Lennox J.C. (2023). 2084. *Sztuczna inteligencja i przyszłość ludzkości*. Warszawa: Fundacja Prodoteo.
- Grabińska T. (2022). *Transhumanizm przewiduje zniesienie wyjątkowości człowieka*. Pobrane z: <https://naukawpolsce.pl/aktualnosci/news%2C94426%2Cprof-grabinska-transhumanizm-przewiduje-zniesienie-wyjatkowosci-czlowieka> (dostęp: 5.09.2025).

³ T. Grabińska (2022). *Transhumanizm przewiduje zniesienie wyjątkowości człowieka*. Pobrane z: <https://naukawpolsce.pl/aktualnosci/news%2C94426%2Cprof-grabinska-transhumanizm-przewiduje-zniesienie-wyjatkowosci-czlowieka> (dostęp: 5.09.2025).